

**TERRITORIUMKARTERING WESTELIJKE
OEVERLANDEN VAN DE AMSTELVEENSE POEL 1995**

Mark Kuiper

De Amstelveense Poel is een plas die in de vorige eeuwen is ontstaan door verving. In de omringende polders is in het westen het Amsterdamse Bos aangelegd en aan de overige zijden de bebouwing van Amstelveen. Tussen de dijken van deze polders en de eigenlijke plas bevinden zich stroken laagveen die in het westen enige honderden meters breed zijn. Tot enkele decennia geleden werd dit terrein gebruikt door tuinders. Inmiddels zijn deze vertrokken en is het beheer van het terrein vooral gericht op het behoud van de unieke flora (onder andere orchideeën, zonnedauw, keizersvaren) en fauna (naast veel vogelsoorten komen ook amfibieën en de ringslang voor). Dit moerasachtig laagveengebied is doorsneden met smalle sloten en er ligt een plasje omgeven door bos. De begroeiing bestaat voor het grootste deel uit jaarlijks gemaaide kruidenrijke velden en voor een kleiner deel uit riet en moerasbos waarin Berk en Els overheersen, maar waarin ook enige grotere Populieren en Wilgen voorkomen.

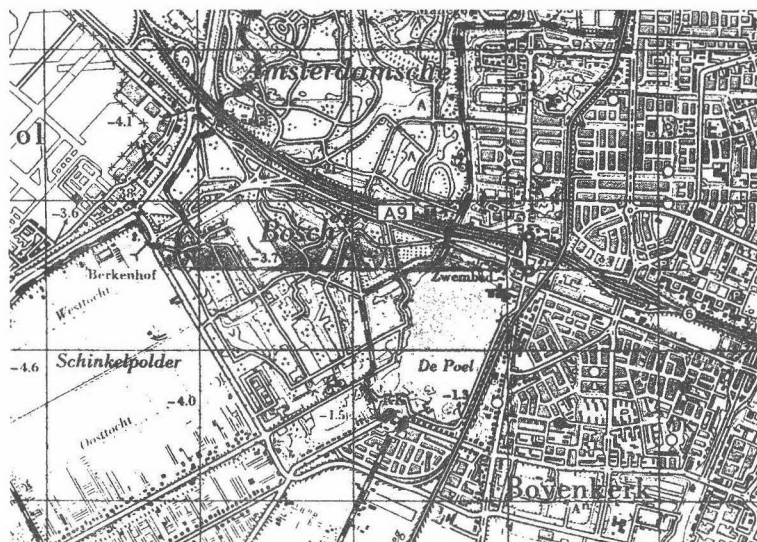
In de jaren '70 en '80 zijn de oeverlanden van de Amstelveense Poel geïnventariseerd door Ad Hartog en Henk de Groot. Na een aantal jaren van stilstand is de draad weer opgepakt. Het onderzoek werd uitgevoerd door ondergetekende en de volgende leden van de vogelwerkgroep IVN-Amstelveen: Marleen Andriessen, Bas ten Asbroek, Henk Breij, Jenny Breij, Bram Heuseveldt, Ada Heuseveldt en Jaap Jonker. Ter vergelijking zijn de resultaten van eerdere tellingen gevoegd bij de cijfers van 1995.

De Gierzwaluw 34 (1996), nr. 1/2

	1978*	1980*	1983**	1995
Fuut	1	3	3	3
Wilde eend	25+	25+	n.g.	*20
Kuifeend	3	4	1	4
Torenvalk	1	1	-	-
Sperwer	-	-	-	1
Buizerd	-	-	-	1
Fazant	10+	80(?)	n.g.	?
Waterhoen	12	9	8-11	9
Meerkoet	6	8	6-9	13
Kievit	3	3	4	-
Gr.B. Specht	-	-	-	1
Houtduif	11	9	n.g.	n.g.
Holenduif	-	-	1	-
Zomertortel	1	1	1	-
Koekoek	1	1	-	2
Winterkoning	4	4	5	13
Heggemus	2	2	2	3
Zanglijster	3	3	1	1
Merel	8	8	6	9
Roodborst	-	-	1	6
Kleine karekiet	4	7	10	4
Bosrietzanger	6	4	2	1
Zwartkop	-	1	2	3
Tuinfluiters	7	5	4	6
Grasmus	1	1	-	-
Fitis	9	12	10	16
Tjiftjaf	3	2	2	9
Koolmees	1	2	3	5
Matkop	1	-	-	2
Pimpelmees	-	2	-	5
Rietgors	-	1	1	1
Groenling	-	1	2	1
Zwarte kraai	2	2	2	2
Ekster	2	2	1	3
Vlaamse gaai	1	1	1	1

* Gegevens van A. Hartog en J.H.C. de Groot

** Gegevens van J.H.C. de Groot

De Poel in Amstelveen

Commentaar

Een vergelijking met de resultaten van voorgaande jaren levert zowel enige opmerkelijke constanten als verschillen op:

- De Fuut herstelde zich in de jaren zeventig naar het - relatief lage - aantal van drie paar en dat is in 1995 nog altijd zo. Zal een verbetering van de waterkwaliteit hier verandering in brengen?
- Wilde eend en Kuifeend bleven constant.
- De Torenvalk verdween door het verval van zijn nestkast.
- Sperwer en Buizerd vestigden zich succesvol, terwijl ook een juveniele Havik in het gebied fourageerde, zodat in de komende jaren ook op deze soort gelet kan worden.
- Terwijl het Waterhoen zakte van 12 naar 9, steeg het aantal Meerkoeten van 6 naar 13. Is er sprake van concurrentie die ten

gunste van de agressieve Meerkoet wordt beslist? De trend is landelijk.

- De Kievit verdween door gewijzigd maaibeheer.
- Holenduif en Zomertortel wisten zich niet te handhaven.
- De Koekoek herstelt zich.
- Het aantal Winterkoningen is explosief gestegen van 4 naar 13. Zachte winters en toenemende verruiging zijn mogelijke verklaringen.
- De Heggemus profiteerde nauwelijks van de zachte winters: 3.
- De Zanglijster blijft met 1 territorium veel schaarser dan vroeger, terwijl de Merel iets stijgt naar 9.
- Roodborst en Zwartkop zijn succesvolle nieuwkomers met respectievelijk 6 en 3 territoria. De trend dat de opkomst van de zwartkop gepaard gaat met een neergang van de Tuinfluiter is mogelijk ingezet met een daling van de laatste van 7 naar 6.
- De Kleine karekiet lijkt tijdelijk wat lager door het maaien van enkele rietveldjes rondom het 'poeltje van de Groot'.
- De Bosrietzanger is duidelijk afgenomen, ondanks dat de omstandigheden voor deze soort lijken verbeterd.
- De Rietzanger is nog altijd niet teruggekeerd.
- De enige Grasmus verdween, ondanks het feit dat de soort het landelijk weer goed doet.
- Fitis en Tjiftjaf groeiden spectaculair van 9 naar 16 en van 3 naar 9. Mogelijk speelt hier het ouder worden van de vegetatie een rol?
- In mindere mate geldt hetzelfde voor Koolmees (1-5), Matkop (1 via 0 naar 2) en Pimpelmees (0-5).
- Rietgors, Kraai en Gaai blijven constant.

Mark Kuiper
Oostermeerkade 6
1184 TV Amstelveen
020-4961620